

Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság

47. Pf. 640 715/2010/3.

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
ÜGYIRAT SZÁM
KEZDŐ DÁTUM
2011-06-01
PÉLDÁNY
MELLÉKLET
ÜGYIRAT SZÁM
UTÓIRATON

ÉRKEZETT
Dátum: 2011.06.15.
Határidő:
Ügyszám:

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság

a Harsányi és Baltay Ügyvédi Iroda (2360. Gyál, Körösi u. 104., ügyintéző ügyvéd: dr. Baltay Levente) által képviselt

Tenczer Gábor budapesti (~~1224. Anna J. u. 36/b.~~) lakos felperesnek –

a Kristófik és Borfői Ügyvédi Iroda (1061. Budapest, Liszt F. tér 5. I. 1., ügyintéző ügyvéd: dr. Kristófik Zoltán), valamint dr. Sárvári Tamás Ügyvédi Iroda (1023. Budapest, Harcsa u. 2. I. 38., ügyintéző ügyvéd: dr. Sárvári Tamás), továbbá dr. Horváth Marcell György jogtanácsos és Fényi Tibor alkalmazott által képviselt

MH-2009 Konzorcium (1239. Budapest, Haraszi u. 44.) alperes ellen

közérdekű adat kiadása iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 44. P. 92 144/2010. szám alatt indított perében, a 4. sorszám alatti ítélet ellen a felperes által 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 12 500 Ft perköltséget. Indokolása szerint, különös figyelemmel a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 19. § (1) bekezdés rendelkezéseire, az alperes és annak tagjai, nem minősülnek közfeladatot ellátó szervnek, pusztán azon tény okán, hogy a konzorcium egy szerződésben vállalt szolgáltatás teljesítésére vonatkozó kötelezettségének ellenszolgáltatása állami, illetve önkormányzati forrásból történik. Ugyanakkor a felperes által igényelt adatok,

Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság

47. Pf. 640 715/2010/3.

2

utalva az Avtv. 19. § (5) bekezdésében foglaltakra, közérdekből nyilvános adatnak sem minősíthetők.

Ennek megfelelően az alperes nem minősül az Avtv. 2. § 4. pont és a 19. § (1) bekezdésben meghatározott szervnek, így a keresetben igényelt adatok tekintetében adatkezelő sem lehet, így a kereset vele szemben alaptalan. Miután az alperes az Avtv. rendelkezései szerint nem adatkezelő szerv, és erre alapítottnak a kereset nem vezethetett eredményre, az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta az alperes védekezése körében, hogy az igényelt adatok üzleti titoknak minősülnek-e, így megismerésükre a Ptk. szabályai irányadók-e, valamint azt sem, miszerint az Avtv. alkalmazását érinti-e az alperes és a Budapest Főváros Önkormányzat között megkötött vállalkozási szerződés 20.7. pontja.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes támadta fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását és az alperesnek a kereset szerinti adatok kiadására kötelezését kérte.

Hivatkozása szerint, az alperes a Margithíd felújítása során közfeladatot végez, így az ezzel kapcsolatos adatok, közérdekű adatok. Az alperes közvetett módon közpénzeket kezel, a köz érdekében eljáró, közfeladatot ellátó, így a kért adatokra alkalmazni kell az Avtv. rendelkezéseit. A közfeladat fogalmának meghatározása jogszabályi szinten nem került meghatározásra. A Ptk. fogalomrendszerében a közfeladat akként került meghatározásra, hogy ez általában olyan feladat, amelyet egyébként az államnak vagy a helyi önkormányzatnak kell megvalósítania. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a értelmében a helyi közutak és közterületek fenntartása a helyi önkormányzat feladata. Ez alapján a közterületek fenntartásával kapcsolatos minden adat, mint az önkormányzat feladatkörébe tartozó tevékenységgel kapcsolatos adat, közérdekű adat, az Avtv. 2. § 4. pontjával és a 19. § (1) bekezdéssel összhangban. A főváros törzsvagyonához tartozó híd karbantartása vitathatatlanul közfeladat attól függetlenül, hogy azt egy magáncég végzi. Álláspontja szerint, a közfeladat funkcionális értelmezése alapján a jogalkalmazó akkor állapíthatja meg egy tevékenységről, hogy közfeladat, ha a feladat jellege szerint, az közérdeket szolgál, és csak közösségi (társadalmi) összefogással valósítható meg. A Fővárosi Ítéltábla egy határozatára utalással pedig hangsúlyozta, hogy a közfeladat fogalma, tartalma szélesebb annál, amit a jogszabály szigorúan vett állami vagy helyi önkormányzati feladatként meghatároz. Annak van jelentősége, hogy az adott feladat, amit az érintett ellát, közcélú-e.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás alapján helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított döntése is helytálló. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság a következőket emeli ki.

A közérdekű adatok megismerése alapvető, alkotmányosan biztosított emberi jog, amely ugyan nem korlátozhatatlan, azonban a korlátozásnak meg kell felelnie az alapjogi korlátozásokkal szemben fennálló alkotmányos követelményeknek, miszerint csak törvény rendelkezhet róla, és a korlátozás nem vonatkozhat az alapjog lényeges tartalmára. Az Alkotmánybíróság 34/1994. (VI. 24.) AB határozatában rámutatott, hogy az információszabadság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan alátámasztottnak, ha azt más alapjog érvényesülése kényszerítően indokolja. Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében foglaltakra, amelynek értelmében mindenki jogosult a közérdekű adatok megismerésére. A közérdekű adatokhoz való hozzáférés a közéletben való részvétel fontos feltétele. Az állampolgárok információhoz juthatnak a szűkebb és tágabb közösségeik állapotáról, fontosabb jellemzőiről, ítéletet alkothatnak az állami, önkormányzati szervek tevékenységéről, annak hatékonyságáról, jogszerűségéről. A közérdekű adat nyilvánosságra hozatalának két konjunktív feltétele van. Egyrészt az adatnak közérdekű adatnak kell minősülnie (Avtv. 2. § 4. pont) és az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv és személy kezelésében kell lennie. (Avtv. 19. § (1) bekezdés)

Az Avtv. 19. § (1) és (2) bekezdése arra kötelezi az önkormányzatokat, mint közfeladatot ellátó szerveket, hogy biztosítsák feladataikra vonatkozóan, de különösen az önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és az önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és – személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan a közvélemény pontos, gyors tájékoztatását illetve ezeket az adatokat közzé- vagy más módon hozzáférhetővé tegyék. Az Avtv. 19. § (2) bekezdése, valamint a Ptk. 81. § (4) bekezdése szerint is, az önkormányzati költségvetést érintő – az önkormányzattal szerződő fél gazdasági tevékenysége keretében – szerződésekre vonatkozó adatok nyilvánosak. A Ptk. 81. § (3) bekezdés szerint nem minősül üzleti titoknak a személyek gazdasági tevékenységével összefüggő, az önkormányzati vagyon birtoklásával, használatával, hasznosításával, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat.

Azok a magánosok és gazdálkodó szervezetek, akik, illetve amelyek az állammal, vagy önkormányzattal bármiféle üzleti kapcsolatba kerülnek, kötelesek gazdasági tevékenységük adatainak nyilvánosságra kerülését eltérni, mégpedig olyan mértékig, hogy a közvagyonnal való gazdálkodás, a közpénzek felhasználása ellenőrizhető legyen. Vagyis az önkormányzattal kötött polgári jogi szerződés adatai közérdekű adatok, és üzleti titokra hivatkozással sem zárhatók el a nyilvánosság elől.

Ebben a kontextusban kellett azonban vizsgálni, hogy az alperes mennyiben tekinthető a perbeli adatok tekintetében adatkezelőnek. Az alperes nem áll önkormányzati vagy állami tulajdonban. Konzorciumként működik, amely egy meghatározott cél érdekében

együttműködő szervezeteket takar, és amely szervezetek nem állnak sem állami, sem pedig, önkormányzati tulajdonban, illetve az államnak és az önkormányzatnak a konzorciumban résztvevő társaságokban sincs részesedése. A felperes fellebbezésében utalt a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 8. §-ában foglaltakra, amely jogszabályi rendelkezés nem taxatív felsorolásként öleli fel teljes körűen a közszolgáltatások terén lehetséges önkormányzati feladatokat. Ezeknek a feladatoknak az ellátásához a jogszabály (Ötv. 1. § (6) bekezdés b./ pontja), bizonyos feltételek mellett, lehetőséget biztosít az önkormányzatoknak, hogy saját felelősségükre vállalkozói tevékenységet folytathassanak. Ennek értelmében a képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások céljából önkormányzati intézményt, vállalatot, más szervezetet -, valamint gazdasági vállalkozás céljára gazdasági társaságot alapíthat. Az a körülmény, hogy az önkormányzat a feladatkörébe tartozó közfeladat ellátásához egy piaci alapon működő, külső gazdasági társaságot, vagy társaságok együttesét veszi igénybe, nem jelenti, hogy ezek a szervezetek a közszolgáltatások biztosítását átvállalták volna, és amely vállalkozások csak annyiban kapcsolódnak a közfeladat ellátásához, hogy a szerződésben vállalt szolgáltatás teljesítése esetén, az ellenszolgáltatás önkormányzati forrásból, azaz közpénzből történik. Idevágóan hangsúlyozni kell azt a körülményt is, hogy közbeszerzés esetén a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) határozza meg a pályázati dokumentációban és a szerződésben szerepeltetendő adatok körét, amelyek a pályázatot kiíró kezelésébe kerülve válnak nyilvános közérdekű adatokká.

Miután a konzorcium tevékenysége során nem állami vagy helyi önkormányzati feladatot, illetve jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot lát el, rá az Avtv. 2. § 4. pontja, illetve az Avtv. 19. § (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatási kötelezettség közvetlenül nem alkalmazható. Ugyancsak nem alkalmazható a konzorciummal kapcsolatban az Avtv. 19. § (5) bekezdésében szabályozott rendelkezés, miszerint közérdekből nyilvános adat a jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó személyek vagy szervek kezelésében lévő, a tevékenységükre vonatkozó, személyes adatnak nem minősülő adat, mivel a társaság által nyújtott szolgáltatás nem kötelezően igénybe veendő, illetve azt a társaság nem kizárólagosan végzi.

Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy miután az alperes nem közfeladatot ellátó szerv, ezért az Avtv. alapján nem kötelezhető közérdekű adat kiadására. Ezzel szemben a konzorciummal szerződést kötő önkormányzat a hídfelújítást illetően minden, a kezelésében lévő, tevékenységére vonatkozó adatot, mint az Avtv. alapján közérdekű adatot köteles bárki számára megismerhetővé tenni.

A jelen per kereteit meghaladja ugyan, de észrevételezi a másodfokú bíróság a felperesi érvelés körében, hogy önmagában az a körülmény, miszerint a Fővárosi Önkormányzattal kötött szerződés átalányáron került megkötésre, még nem jelenti, hogy a megrendelő birtokában ne lenne tervdokumentáció, költségvetés, valamint a műszaki tartalmat vagy

Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság

47. Pf. 640 715/2010/3.

5

munkanemenkénti kimunkálást meghatározó egyéb adat. Ugyanakkor az átalányáron megkötött szerződés sajátossága, hogy amennyiben a felek a vállalkozói díjat végleges jelleggel, egy összegben, átalányáron kötik meg, akkor a szerződés teljesítése után, a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül csak a tételesen bizonyított, igazolt pótmunkák ellenértéke számolható el. Az átalányáron kötött szerződés jellegzetessége ugyanis, hogy a vállalkozó az esetleg felmerülő többletmunka kockázatát magára vállalja, így annak ellenértékére utóbb sem tarthat igényt. Ha tehát a számlázott vállalkozói díj a kikötött vállalkozói díjjal egyezik, azaz szerződésmódosításnak minősülő pótmunka elvégzése nem merült fel, úgy kétségtávol előállhat az a helyzet, hogy a műszaki átadás-átvétel alapján kiállított rész-számla csak néhány pénzügyi adatot tartalmaz. Ugyanakkor az Avtv. 2. § 4. pontjából és a 19. § (3) bekezdéséből eredően az adatkezelő csak a rögzített és a ténylegesen a kezelésében, birtokában lévő információt, ismeretet, adatot köteles kiadni. Ehhez képest az adat igénylőjét terheli annak a bizonyosság fokáig terjedő alátámasztása, hogy léteznek olyan adatok az adatkezelő kezelésében, amelyek kiadása, megismerése érdekében igényt terjesztett elő.

A felperes pervesztes lett, a másodfokú bíróság azonban a Pp. 78. § (2) bekezdés szerint mellőzte a perköltségben történő marasztalását az alperes javára, miután az alperes másodfokú költségigényt nem terjesztett elő.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o./ pontja alapján az eljárás illetékmentes, így abban illeték-fizetési kötelezettség nem merült fel, azaz a le nem rótt illeték viseléséről rendelkezni sem kellett.

Budapest, 2011. május 3.

dr. Tulipán Marianna sk.

a tanács elnöke

dr. Polgárné dr. Vida Judit sk.

bíró, előadó

dr. Andrásy Mónika Mária sk.

bíró

A kiadmány hitelesül:

Janekné Geiger Ilona

tisztviselő

